MTIHANI WA MWISHO WA MUHULA WA PILI
Hati ya Kuhitimu Elimu ya Sekondari Kenya
KISWAHILI - INSHA
Karatasi - 102/1
Julai/Augosti 2018
MWONGOZO WA KUSAHIHISHA

Swali la kwanza.
Hii ni insha ya mahojiano.
Sura.
1. Kichwa - Kiandikwe kwa herufi kubwa na kipigiwe mstari.
2. Yafuate mtindo wa tamthilia : pawe na majina ya wahusika.
3. Yafuate mtindo wa utangulizi, mwili na hitimisho.

Hoja
1. Kufukuzwa shuleni.
2. kufungwa jela kwa watapeli, walimu, wazazi n.k.
3. kutopata matokeo / majibu.
4. kupigwa faini.
5. heshima ya utaifa kukosekana.
6. kulemewa na masomo ya vyuo vikuu.
7. kupata wataalam ghushi waliokosa umilisi.
8. kupunguza dhamani ya mtihani wa kitaifa.
9. ukosefu wa usawa/ushindani usio sawa.
10. uzembe miongoni mwa wanafunzi.
11. wanafunzi kutapeliwa.
12. kudanganywa na kupewa mitihani ghushi.
13. serikali kupoteza fedha nyingi.

Swali la pili.
1. kufungwa jela.
2. kuozwa faini.
3. ushauri nasaha
4. sheria kali dhidi ya wale wanaowahusisha vijana katika ukiukaji wa maadili - panografia.
5. kuwajibika kwa wazazi - malezi bora.
6. dini - kutoa ushauri.
7. kuandaa warsha na kuhamasisha vijana katika shughuli zinazokuza maadili.
8. Tamaduni - kuhifadhi tamaduni zinazounga maadili.
9. Kupunguza umaskini unaochochea vijana kukosa vitu vya.
10. Kimsingi na kujiingiza kwenye maovu.
11. Wakubwa kwa mifano bora miongoni mwa vijana.
12. Walimu kifufilia ni dhamu miongoni mwa vijana.
13. Kuweka kiasi na kutowapa vijana uhuru usio na mipaka-matumizi ya simu n.k.

   <u>Tanahahi</u>

   Mtahiniwa lazima ataje visa vya utovu wa maadili na kuoanisha hoja yake na suluhisha lenyewe.

   Asipofanya vile asituzwe zaidi ya C. maki 8.

<u>**Swali la tatu.**</u>
1. Hili ni swali la methali.
2. Mtahiniwa ashughulikie pande zote mbili za methali.
3. Atunge kisa kinacholenga matumizi ya methali.

<u>**Mfano**</u>

a) Mzazi apuuze kutomrudi mtoto wake aliyepotoka mwishowe mtoto apatane na maafa katika maisha. Mzazi mwenyewe aathirike kutokana na jambo hili.

b) Mwalimu akose kumrudi mwanafunzi shuleni, mtoto aanguke mtihani au ajiingize kwenye visa vya utovu wa nidhamu. Jambo hili limrudie mwalimu na kuwathiri mwenyewe.

c) Katika viwanda /kampuni, wakurungenzi kukosa kuwarekebisha wadogo wao katika visa vya ufisadi. Viwanda viporomoke na kuwathiri mkurugenzi baadaye.

Swali la nne

1. Mnenaji asawiriwe aking'ang'ania kufanya jambo walilopata na wenzake.
2. Wenzake hawafanyi vile.
3. Ndiye tu anaendelea na jambo hilo.

<u>Mfano.</u>

1. Mtahniwa ajipate katika hali ambapo alipotezwa na wenzake ambao wamekuwa wakitia bidii masomoni ilhali yeye hana shughuli yoyote masomoni. Mwishowe afeli na wenzake wapite.

2. Yeye ajipate anatumia vileo na dawa zingine ilhali wengine hawatumii.